

2026-03-02

KS § 49 Fastställande av ny plan- och bygglovstaxa

Dnr KS 2025/388

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar föreslå kommunfullmäktige besluta att fastställa upprättad plan- och bygglovstaxa, att timtaxan för 2026 sätts till 1 130 kronor per timme, samt att taxan och timavgiften gäller från och med 1 maj 2026.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige beslutade den 15 december 2025, § 121, att genom en minoritetsåterremiss återremittera ärendet om fastställande av ny plan- och bygglovstaxa till kommunstyrelsen. Återremissen motiverades med behov av att se över taxans helhet och dess konsekvenser. Kommunstyrelsen har mot denna bakgrund berett ärendet på nytt och behandlar nu frågan om fastställande av plan- och bygglovstaxa för Aneby kommun.

Syftet med den nya gemensamma taxan är att öka förutsägbarheten och tydligheten för sökanden, beslutfattare och tjänstepersoner och att taxan ska vara så lika som möjligt i länets kommuner.

Samhällsbyggnadsnämnden har dock gjort några justeringar av den gemensamt föreslagna taxan vilket i sig resulterar i lägre handläggningsavgifter vid enklare åtgärder samt förhandsbesked.

Befintlig taxa är uppbyggd på att handläggningsavgiften till stor del baseras på åtgärdens storlek. Resultatet är att större åtgärder har täckt upp för mindre åtgärder vars handläggningsavgift inte har täckt den arbetstid som har lagts ned i ärendet.

Den föreslagna taxan tar sikte på att handläggningsavgiften ska avgöras utifrån åtgärdens komplexitet och nedlagda arbetstid snarare än storlek. Det innebär att vissa större åtgärder får en lägre avgift medan vissa enklare åtgärder får en något högre avgift.

Taxan har därtill inte justerats på många år utan har endast följt den årliga justeringen av prisbasbeloppet samtidigt som ändrad lagstiftning har gett upphov till ökat utredningsarbete och handläggningstid i många ärenden.

Exempel på förändringar som den nya taxan innebär:

- Enbostadshus och komplementbyggnad (200 kvm totalarea) inom detaljplanelagt område: 27 865 kr (nuvarande 30 330 kr)
- Enbostadshus och komplementbyggnad (200 kvm totalarea) utanför detaljplanelagt område: 32 205 kr (nuvarande 31 843 - 34 238 kr)
- Industri- och kontorsbyggnad (1 000 kvm) inom detaljplanelagt område: 37 855 kr (nuvarande 77 310 kr)
- Komplementbyggnad (högst 50 kvm) inom detaljplanelagt område: 7 345 kr (nuvarande 3 809 kr)
- Komplementbyggnad (högst 50 kvm) utanför detaljplanelagt område: 8 475 kr (nuvarande 5 178 - 7 052 kr)
- Installation av eldstad och rökkanal: 2 260 kr (nuvarande 1 421 kr)
- Förhandsbesked: 11 300 kr (nuvarande 4 756 kr)
- Utvändig ändring (mindre åtgärd) av enbostadshus: 2 260 kr (nuvarande 2 937 kr)

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

2026-03-02

Grunden till befintlig taxa togs fram utifrån dåvarande Sveriges Kommuner och Landstings förslag till plan- och bygglovstaxa 2011 med utgångspunkt i den då nya förändrade plan- och bygglagen från 2 maj 2011. Under 2017 och 2022 genomfördes revideringar av taxan.

Riksdagen beslutade den 22 oktober 2025 om ändringar i plan- och bygglagen samt plan- och byggförordningen började att gälla den 1 december 2025. Genom underlag från Sveriges Kommuner och Regioner har Byggsamverkan Jönköpings län arbetat fram ett gemensamt taxeunderlag som avses att användas av länets kommuner.

Konsekvensbeskrivning

Självkostnadsprincipen gäller som huvudregel för kommunal verksamhet. SKR skriver i sin publikation "Underlag för konstruktion av PBL-taxa: Syfte, upplägg och juridiska grunder, version 2025" att vid beräkningen av självkostnaderna får, utöver externa kostnader, alla relevanta direkta och indirekta kostnader som verksamheten ger upphov till ingå i självkostnadsberäkningen.

Exempel på direkta kostnader är personalkostnader, personalomkostnader, material och utrustning, försäkringar med mera. Exempel på indirekta kostnader är lokalkostnader, kapitalkostnader och administrationskostnader. Verksamhetens eventuella andel av kommunens centrala service- och administrationskostnader bör också enligt SKR räknas med.

En beräkning som har gjorts av samhällsbyggnadsnämnden visar att handläggningskostnaden, det vill säga självkostnaden, per timme är 1 133 kr. Timavgiften har avrundats nedåt till 1 130 kr för att vara densamma som 2026 års kostnadsläge vid tillämpning av taxan för tillsyn och prövning enligt miljöbalken.

Under 2025 tog samhällsbyggnadsnämnden beslut i 81 st. ärenden, som inkom samma år, avseende lov- och anmälningspliktiga åtgärder samt strandskyddsdispenser. Av dessa var 54 st. (ca 67 %) initierade av privatpersoner och resterande var från verksamhetsutövare.

Intäkter för handläggning av dessa ärenden var ca 662 tkr. Vid en jämförelse med beräkning av handläggningsavgifter utifrån det nya taxeförslaget skulle intäkterna ha varit ca 799 tkr, då med 2025 års timtaxa om 1 100 kr.

Vid jämförelsen har åtgärder som inte längre är anmälningspliktiga räknats bort. Det motsvarar ett bortfall om ca 6 tkr utifrån det nya taxeförslaget.

Samtidigt finns det en svårberäknad felmarginal att ta hänsyn till vid jämförelsen. Flera av de åtgärder som krävde lov enligt plan- och bygglagens tidigare bestämmelser kan i dagsläget vara lovbefriade. Dessa ärenden är fortfarande medräknande i intäktsjämförelsen, oavsett om de kräver lov eller inte, vilket kan ge upphov till en missvisande intäktsbedömning.

Ändringarna i plan- och bygglagen ställer även större krav vid tjänsteutövningen. Det kommer att krävas mer utredning i varje ärende för att kunna göra en bedömning om en åtgärd kräver lov, anmälan eller är befriad från båda.

Bedömningen är också att tillsynsarbetet kommer att öka och tillsynsärenden kan inte finansieras genom avgifter, jämfört med tillsyn enligt miljöbalken där den möjligheten finns.

Samhällsbyggnadschef Michael Wirestam och byggnadsinspektör Fredrik Bogar föredrar ärendet.

ANBY
KOMMUN

Kommunstyrelsen

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum

2026-03-02

Beslutsunderlag

Protokollsbeslut samhällsbyggnadsnämnden, 2026-02-18

Tjänsteskrivelse, 2026-02-10

Förslag till plan- och bygglovstaxa

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande